
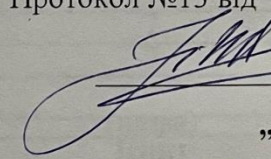

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра ФІНАНСІВ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
«16» травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри фінансів
Протокол №13 від «16» травня 2024 р.
Завідувач кафедри
Наталія ШВЕЦЬ

"РОЗГЛЯНУТО"
Гарант ОП «Фінанси і кредит»
Юлія НЕГОДА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІНАНСИ»

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітня програма: «Фінанси і кредит»
Факультет: Економічний

Розробник: кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів
Наталія ШЕВЧЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни ФІНАНСИ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	
Освітня програма	Фінанси і кредит	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	210	
Кількість кредитів ECTS	7	
Кількість змістових модулів	7	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	_____ (назва) _____	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни		
для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	2	3
Семестр	3,4	5
Лекційні заняття	45 год.	8
Практичні, семінарські заняття	45 год	10
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	120 год.	-
Індивідуальні завдання	.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти—	6 год.	-

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета: формування у майбутніх фінансистів системи спеціальних знань та вмінь з проблем розвитку та сучасного стану фінансової системи.

Завданнями дисципліни є формування цілісної системи знань про суть і форми прояву фінансів, механізм функціонування фінансових відносин та їх оптимізацію у суспільстві, склад і структуру фінансової системи, сукупність фінансових органів та інститутів, засади формування і функціонування окремих сфер і ланок фінансової системи.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ:

повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Сутність, історія та розвиток фінансової науки в Україні та світі												
Тема 1. Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві	15	2	2			7		2	2			
Тема 2. Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки	10	2	2			6						
Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки в Україні	9	2	2			5						
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6			18						
Змістовий модуль 2.												
Фінансова система, фінансова політика, механізм, право та безпека.												
Тема 4. Фінансова система	13	2	2			5		2	2			
Тема 5. Фінансова політика і фінансовий механізм	9	2	2			5						
Тема 6. Фінансове право та фінансове законодавство	8	-	-			8						
Тема 7. Фінансова безпека	9	2	2			5						
Разом за змістовим модулем 2	35	6	6			23						
Змістовий модуль 3.												
Ланки державних фінансів та їх характеристика. Податкова система												
Тема 8. Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави. Бюджетний процес.	13	2	2			5		2	2			

Тема 9. Податки, податкова система	10	2	2			6							
Тема 10. Державний кредит і державний борг	10	2	2			6							
Разом за змістовим модулем 3	29	6	6			17							
Змістовий модуль 4.													
Фінанси місцевих бюджетів та бюджетне вирівнювання													
Тема 11. Місцеві фінанси	13	2	2			5		2	2				
Тема 12. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	9	2	2			5							
Разом за змістовим модулем 4	18	4	4			10							
Змістовий модуль 5.													
Страховання, страховий ринок ,соціальне державне страхування													
Тема 13. Сутність та призначення страхування, його принципи та функції	12	2	2			6			2				
Тема 14. Страховий ринок	10	2	2			6							
Тема 15. Соціальні позабюджетні фонди	7	2	2			3							
Разом за змістовим модулем 5	27	6	6			15							
Змістовий модуль 6.													
Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств													
Тема 16. Фінанси суб'єктів господарювання	10	2	2			6							
Тема 17. Фінанси домогосподарств	10	2	2			6							
Тема 18. Фінансовий менеджмент	9	2	2			5							
Разом за змістовим модулем 6	29	6	6			17							
Змістовий модуль 7.													
Фінансовий ринок і міжнародні фінанси													
Тема 19. Фінансовий ринок	13	4	4			5							
Тема 20. Міжнародні фінанси	11	3	3			5							
Тема 21. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	9	2	2			5							

Тема 22. Фінанси Європейського Союзу	9	2	2			5					
Разом за змістовим модулем 7	42	11	11			20					
Усього годин	228	45	45			120	18	8	10		

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві.	2
2	Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки.	2
3	Становлення та розвиток фінансової науки в Україні	2
4	Фінансова система.	2
5	Фінансова політика і фінансовий механізм	2
6	Фінансове право і фінансове законодавство	2
7	Фінансова безпека	2
8	Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави. Бюджетний процес.	2
9	Податки. Податкова система.	2
10	Державний кредит і державний борг	2
11	Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм та бюджетне вирівнювання.	2
12	Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	2
13	Страховання.	2
14	Страховий ринок.	2
15	Соціальні позабюджетні фонди.	2
16	Фінанси суб'єктів господарювання	2
17	Фінанси домогосподарств	2
18	Фінансовий менеджмент	2
19	Фінансовий ринок	2
20	Міжнародні фінанси	2
21	Фінанси Європейського Союзу	2
22	Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	1

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві.	7
2	Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки.	6
3	Становлення та розвиток фінансової науки в Україні	5
4	Фінансова система.	5
5	Фінансова політика і фінансовий механізм	5
6	Фінансове право і фінансове законодавство	8
7	Фінансова безпека	5
8	Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави. Бюджетний процес.	5
9	Податки. Податкова система.	6
10	Державний кредит і державний борг	6

11	Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм та бюджетне вирівнювання.	5
12	Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	5
13	Страховання.	6
14	Страховий ринок.	6
15	Соціальні позабюджетні фонди.	3
16	Фінанси суб'єктів господарювання	6
17	Фінанси домогосподарств	6
18	Фінансовий менеджмент	5
19	Фінансовий ринок	5
20	Міжнародні фінанси	5
21	Фінанси Європейського Союзу	5
22	Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	5

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові роботи;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання екзамену
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи

$$R_{\text{НР}} \text{ (до 70 балів): } R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}.$$

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний курс з дисципліни «Фінанси» для підготовки фахівців ОС «Бакалавр». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1826>;
- електронний курс з дисципліни «Фінанси» для підготовки фахівців ОС «Бакалавр». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1896>;
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях : навч. посібник. Д.: Університет митної справи та фінансів. 2020. 221 с.
2. Фінансовий механізм діяльності аграрних суб'єктів господарювання: підручник за редакцією д.е.н., проф. Н.М. Давиденко. К.: Вид-во ЦП «Компрінт». 2016. 318 с.
3. Фінансове забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія за ред. Н. М. Давиденко. К. : НУБіП України. 2017. 456 с.
4. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за заг. ред. В. П. Горина. Т.: Вектор. 2017. 181 с.
5. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс за заг. ред. Волохової І. С. Х.: Видавництво «ПромАрт». 2018. 262 с
6. Фінанси [Текст] : практикум / І. О. Лютий, С. Я. Боринець, З. С. Варналій [та ін.]; за ред. І. О. Лютого. К. : Ліра-К, 2020. 352 с.
7. Фінанси підприємств: навчальний посібник за заг. ред. Н. С. Ситник. Л.: ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 402 с.

8. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури. 2018. 292 с.
9. Каламбет С.В., Іванов С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум: Навч. посіб. Дніпропетровськ: ДНІПРО. 2020. 240 с.
10. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.П., Чубка О.М. Фінанси підприємств. Підручник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2020. 340 с.
11. Лемішко О.О. Теоретико-концептуальний базис та напрями удосконалення фінансової політики відтворення капіталу в агросекторі: монографія. Київ: НУБіП України. 2021. 620 с.
12. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури. 2019. 262 с.
13. Сокурєнко В.В., Швець Д.В., Бортник С. М., Ткаченко С.О. Фінанси підприємств: підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. та перероб. Х.: ХНУВС. 2022. 292 с.
14. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручник. К.: Алерта. 2017. 406 с.
15. Теорія фінансів: підручник за ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. К.: Центр учбової літератури. 2011. 576 с.
16. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Ч.: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.
17. Фінанси: підручник за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. 2-ге вид. перероб. і доповн. К.: Знання. 2012. 687 с.
18. Фінанси: курс для фінансистів. Підручник за ред. П. Ю. Буряка, О. Б. Жихор К.: Знання. 2010. 528 с.
19. Ярошевич Н.Б. Фінанси: навчальний посібник. Л.: Видавництво «Простір-М». 2018. 298 с.
20. Говорушко Т.А. Фінанси для фінансистів: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2013. 612 с.
21. Давиденко Н. М., Данилевська-Жугунісова О.Є. Фінанси: підручник. К.: ТОВ ЦП Компринт. 2014. 544 с.
22. Романенко О. Р. Фінанси: підручник для ВНЗ. К.: Центр учбової літератури. 2016. 310 с.
23. Шевченко Н.Ю., Мрачковська Н.К. Робочий зошит ч.1 Фінанси для проведення семінарських занять зі студентами ОС «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа». К.: ТОВ «Прінтеко». 2021. 105 с.
24. Шевченко Н.Ю., Мрачковська Н.К. Методичні вказівки для написання курсової роботи з фінансів. К.: ТОВ «Прінтеко». 2021. 15 с.
25. Шевченко Н.Ю., Мрачковська Н.К. Робочий зошит ч.2 Фінанси для проведення семінарських занять зі студентами ОС «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа». К.: ТОВ «Прінтеко». 2021. 98 с.
26. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
27. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
28. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
29. Податковий кодекс України: Закон від 02.12.2010 №2755-VI.

Відомості Верховної Ради України. 2011. № 15-16, № 17

30. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування від 09.07.03 р. № 1058-15 (зі змінами і доповненнями): Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15>

31. Про місцеве самоврядування в Україні від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%FO>

32. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2258-19>

33. Про банки і банківську діяльність від 07.12.2000 р., № 2121-III: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

34. Про господарські товариства від 19.09.1991 р., № 1576- XII: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12>

35. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні від 30.10.1996 № 448/96-ВР: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>

36. Про Національний банк України від 20.05.1999 р. №679- XIV: Закон України. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14-13

37. Про страхування від 07.03.1996 № 85/96-ВР: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>

38. Про цінні папери і фондовий ринок № 3480-IV: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3480-15>

39. Про Державний бюджет України на 2023 рік № 2710-IX: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>

40. Про Державну фіскальну службу України: Постанова КМ України від 21.05.2014 р. № 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text>

41. Про Положення про Державну казначейську службу України»: Постанова КМ України від 15.04.2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>.

42. Про зовнішньоекономічну діяльність 959-XII: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/959-12>.

43. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.

44. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua>

45. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

46. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua/

47. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.mf.gov.ua/

48. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua>

49. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.